

Imarisai

Siulequt	7
Ilisarititsineq	9
Kalaallit Nunaanni Pædagogikki, pingaartitat kulturilu	9
Tunuliaqut	10
'Iluaqsilluartut'?	11
Piginnaanernik piorsaaneq tassaannaangilaq ilisimasaqarneq	12
Perorsaaneq ingerlatseriaatsinit annertuneruvoq	15
Angerlarsimaffimmiit aninissamut sungiusarneq suliniuteqarnerullu malinnaavigineqarnera	17
Paasissutissatut tunngavigineqartut	18
Atuakkaq imaa	18
1. Isiginneriaatsit inissisimanagerillu	25
1.1 Naliginnaasut pingaartitallu pillugit eqqarsaatit (qanoq iliorluta nammineq kulturitta nalilersuussutiginnissaa (etnocentrisme) pinngitsuussavarput?)	25
'Pitsaasumik meeraaneq' pillugu isiginneriaatsit pingaarutilitt'	28
1.2 Teoretiskiusumik isiginneriaatsit atornerqartut	30
1.3 Suliniummi periutsitigut aallaavigisaq	32
Ilisimatusarnikkut periuserput sunaava?	33
Paasissutissat uppersarsarneri	34
Nassuiaatit aamma 'ilisimatuut nipaaf'	34
Pissuserissaarnikkut isiginneriaatsit	36
Atuakkaq toqqammavigisat	37
2. Kalaallit Nunaanni meeqqanut angerlarsimaffiit oqaluttuassartaa – katitertakkamut ikkussugassat	39
Aallaqqaasiut	39
2.1 Inuiaqatigiit kalaallit qallunaannorsagaanerat nutarterneqarnerallu	40
2.2 Piffissami pineqartumi meeqqanik atugarliortunik isumassuinerup ineriartornera	45
2.3 Meeqqat angerlarsimaffii ilinniarsimasunik sulisoqalersinneqarput.	53
2.4 Ullumikkut meeqqanut angerlarsimaffiit	56

2.10	Meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut	60
2.11	Paaqqinniffik imminut pigisoq	61
2.2	Naggasiut	61
3.	Angerlarsimaffiit aamma paaqqinniffiit – meeqqat angerlarsimaffiisa suliassaas ilusaallu	67
	Aallaqqaasiut	67
3.1	Oqaluttuarisaanikkut kingornussat: Ilaqutariinni paarineqarnerup sanatoriallu akornanni. Suliffinggorisaanerup aallartinnera Suliffeqarfinngorsaanerup inooqatigiissutsikkut tunuliaqutaa Sanatoriat suliffeqarfinngorsaanerup ilusaanut sunniutaat Oqaluttuarisaaneq aamma siunissami suliassat toqqagassallu	68 70 72 73 75
3.2	Paaqqinniffik aamma/imaluunniit angerlarsimaffik Meeqqanut ajornartorsiutilinnut naleqqiullugu kalaallit ileqqi Nunat tamalaat akornanni 'angerlarsimaffinngorsaaneq' Kalaallit Nunaanni meeqqat angerlarsimaffii siulliit Meeqqanut sanatoriat ineriartornerat suliassalu nikinnerat Ullumikkut pissutsinut utersaarneq Akissarsiutigalugu suliqaarneq sulisunngorsaanerlu	77 77 77 78 78 79 79
3.3	Meeqqanut angerlarsimaffiit – killiffik naatsumik Paaqqinniffiit Sullissat	81 81 81
3.4	Pisortatigoortumik sinaakkutigisat Meeqqat tapersorneqarnissaannut inatsit 2017-imeersoq Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaat Naalakkersuisut malittarisassaat inissisimanagerlu Meeqqanik paaqqinniffinnillu nakkutilliineq Paaqqinnfiit ataasiakkaat siunertaat	83 83 84 85 86 86
3.5	Meeqqat angerlarsimaffiisa siunertaat suliassaallu	89
3.6	Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit aqqissugaanermikkut ilusaat Skemat, pilersaarutit aamma piffissamik inissamillu suliffinggorisaaneq Malittarisassat, qullersaqarlunilu allersaqartarneq allaffissornerlu Meeqqat inersimasullu inuttut imminnut attavigiinnissaasa pingaarutaat. Suliamut atatillugu allaffissornikkut ingerlatsinerup unamminartui Sulisutut meeqqat attavigisarnerat pillugu oqallisiginninneq Malittarisassanik unioqutitsinerit, pineqaatissiinerit assigiinngisitaartunillu pisussaaffeqarnerit Sinaakkutissat qanoq 'tamakkiitigisut' Meeqqat aninissamut periarfissaat	91 91 92 94 95 97 99 100 102
3.7	Ulloq unnuarlu paaqqinniffiup 'angerlarsimaffinngorsarnera'	103
3.8	Naggasiut	105
4.	Illuutit, init – taakkualu aqqissugaanerup iluani atornerarnerat Aallaqqaasiut	111 111
4.1	Ilusaat, atuuffii isumaallu Skemat, malittarisassat aamma illut inillu. Init atornissaannut malittarisassat: Immikkoortiterinerit sinaakkutillu Nakkutilliineq takussaanerlu "Ilorrisimaarnermut assingua?"	112 113 114 116 117
4.2	Atorsinnaassuseq aamma angerlarsimasutut misigisimaneq	119

4.3	Illut illoqarfup iluani avataani	121
	Illut ataatsimoortut siammaassimasulluunniit?	122
	Illoqarfimmi illut	123
4.4	Immikkoortortaqaarfiit najugaqatigiiffillu	126
4.5	Inissat, init sumiiffillu	128
4.6	Init qitiusumi ataatsimoorfiit, - paaqqinniffiup uummataa	131
	Ilersimaartarfiit, nerisarfiit igaffillu	132
	Nerinermut init	134
	Ilersimaartarfiit aamma aliannaarsaarfik	136
4.7	Meeqqat inaat: iikkami nivingasut namminerisamillu inuuneq killilersugaq	138
	Arlariinnik atuuffeqarneq kusanassutsikkullu pingaaruteqarneq	139
	Nammineersinnaaneq namminerlu aqutsinissamut periarfissat	141
	Kisimiinnissamut periarfissat	142
	"Tuksanneq" & "ipeq"	143
	Mikisuutitsineq toqqarlugu	143
	"Angerlarsimafittut misigineq" nammineq pilersitaq	146
4.8	Init ilaanneeriarluni namminerisaasut – arlalitsigut iserfgeqqusaasangitsut	149
	Gangit, perusersartarfiit, uffarfiit silamiittarfillu	149
	Peqqumaasiviit, pequusiviit, allaffiit ataatsimiittarfillu	150
	"Sumiiffiit qasersut" taakkualu pingaarutaat	152
	"Isiginngisat" aamma "inerteqqutaasut"	154
4.9	Init immikkut atuuffillit: Sulliviit, nipilersortarfiit anersaakkullu	
	sammisaqarfii	154
	Itisuumik eqqarsarnissamut, tunumut qiviarnissamut eqqaamasallu samminissaannut init	155
4.10	Naggasiut	157
5.	Isumaginninnermi perorsaaniikkut suleriaatsit	161
	Aallaqqaasiut	161
5.1	Naliginnaasumik perorsaaneq aamma isumaginninnermi perorsaaneq	163
5.2	Tunngaviusumik maannakkorpiaq pisariaqartitat - qanoq?	165
	Ileqqulersuutit skemallu	165
	Inersimasunut attaveqarnerat pingaarutaat	166
	Ulluinnarni ajornartorsiutit pissuseqarfigineri	169
	Pitsaassuseq	170
5.3	Ineriartornermi tunngaviusumik pisariartitanut sinaakkutit - qanoq?	171
	Pilersisiffiusumik sulianut peqataaneq	173
	Pinnngortitaq – nuannaarnermut, misigisanut piginnaasanullu aallaavik	177
	Kingunipilutsitsinerit – aliortugaq	180
	Inuunermik oqaluttuat aamma kinaassutsimik pilersitsineq	182
5.4	Isumassuineq perorsaataasoq – silarsuaq	185
	Meeqqat angerlarsimaffii qanoq oqallisigisarpagut	186
5.5	Angajoqqaanik suleqateqarneq	188
5.6	Iliuusissanik pilersaarutit	191
5.7	Naggasiut	195
6.	Sulisut, Aqutsisut aamma Avatangiisit	201
	Aallaqqaasiut	201
6.1	Ileqqulersuutit, pilersaarutit aamma skemat	202
	Ileqqulersuutit pisariaqassusiat	202
	Nikerartitsisarnerit iluaqutaapput	205
	Ileqqulersuutinut tungatillugu kina, suna, sumi aamma qaqugu	205

6.2	Mikinernut anginernullu malittarisassat	207
	Pineqaatissiinerit	207
6.3	Sulisut sulinerullu aaqqissugaanera	208
	Ataatsimiinnerit	209
	Sulisut	210
	Suliniutit sulisunillu immikkut piumasaqaatit	211
	Sulisut taarseraanerat	212
	Aalaakkaassuseq ulorianartorsiortitaq	213
6.4	Aqutsisut suliassaat	214
	Aqutseriaaseq	215
	”Ingeniøritut suliart tigussaasut”	215
	Sulisunik aqutsineq piumasaqaatitaqarfusoq	216
	Sulinngitsoortarnerit ajornakusoortut	218
	Pisortaq pitsaasoq, tassaavoq pisortaq misilittagalik	219
6.5	Sulisut ilinniaqqittarnerat	219
6.6	”Mesterimit ilinniartitaaneq”, suliitigaluni suleqatinit ilinniartitaaneq ilisimasaniillu	
	avitseqatigiinneq	223
	Suliamut tunniusimaneq kajumissuserlu	224
6.7	Najukkami inuiaqatigiinnut attaveqarnerat	225
6.8	Meeqqat atuarnerat	229
6.9	Kalaallit Nunaanni meeqqat angerlarsimaffiinik inerisaaneq	230
6.10	Naggasiut	231
7.	Taamaaliortoqaareepammi taava? Meeqqat angerlarsimaffianeereermermi	
	malitseqartitsisarneq	235
	Aallaqaasiut	235
	7.1 Inatsisit	236
	7.2 Ikaarsaariarfiinnaavoq – ikaarsaariarfiit pillugit	240
	7.3 Kalaallit Nunaanni suliniuteqarnerup malinnaaviginera	245
	Aqqusaagaq ernumanartulik	248
	Nalimmassaanermut piffissaq	249
	Piffissaq namminiilerfik	249
	Isumaqatigiissuteqarneq	249
	7.4 Inuusuttut qanoq oqarpat?	250
	7.5 Naggasiineq	251
8.	Uteqqiineq – qulequttat pingaarutillit kiisalu ilisimatusarnermi apeqqutit	257
	Aallaqaasiut	257
	8.1 Perorsaanerit, naleqartitat kulturilu	258
	8.2 Iliuusissatut pilersaarutit suliniutinillu malinnaanerit	262
	8.3 Sumiffinni ataasiakkaani attaveqarnera	263
	8.4 Aqutsineq sulisunullu politikki	265
	8.5 Suleqatit ilinniaqqittarnerat ilikkartarnerallu	266
	8.6 Naggasiineq	267
	Ilanngussaq 1	269
	Meeqqat angerlarsimaffiisa tikeraarneqartut ilisaritinneri	269
	Ilanngussaq 2	271
	Meeqqat angerlarsimaffiisa tikeraakkat sumiiffiinut nunap assinga takusutissiaq	271